

Bir Gelişme Öyküsü

Memleketim Kahramankazan

Bünyamin ZİLE

Prof. Dr. Fatma Acun benimle yüz yüze görüşmek için randevu isteyip evime geldiğinde tanıştım. Akademisyen olduğunu, Kazanlı olduğunu ve Kahramankazan'la ilgili bilimsel bir kitap yazmakta olduğunu söylemişti. Niye yalan söyleyeyim değişik bir gözle memleketime, dahası kültürümüze bakılacağı ve unutulmuş birçok adetlerimiz, değerlerimiz gün yüzüne çıkarılacağı umuduyla çok sevinmiştim. Ne de olsa karşımda bir akademisyen duruyordu. Araştırmadan, incelemeyen, değişik kaynaklardan yararlanmadan, hatta çoğu bilgiyi sınamadan bir şey yazmaz diye düşünmüştüm. Kendilerine; bir yörenin kültürünü bilim adamlarının araştırıp yazmalarını doğru bulmadığımı, yanlış sonuçlara vardıklarına şahit olduğumu anlattım ve siz Kazanlısınız, burada doğup yaşadınız, dolayısıyla kültürümüzü yaşayarak öğrendiniz, bunu birde okumalarınızla desteklediğinizde çok güzel ve doğru bilgilerin yer alacağı iyi bir kitabın çıkacağını

söyledim. Biz de zevkle okuruz diye ekledim.

Aramızda iyi bir iletişim, dahası etkileşim kurulmuştu. Birbirimizi anlıyorduk. Bölgemiz kültürüyle ilgili doğru şeyler yazılacak beklentisi içerisindeydim. Aradan bir zaman geçti Fatma hoca Kahramankazan Kültür Atlası isimli kitabımı kaynakçada göstermek istediğini söyledi, memnun olmuştum.

Kitap Kahramankazan Belediyesi Kültür Yayınları tarafından basıldığında hemen bir adet temin edindim ve okumaya başladım.

Yazar kitabı 11 bölüme ayırmış. Tabiat. İnsan. Yönetim. Nüfus. Ekonomi. Mimari. Sağlık ve Yemek. Giyim kuşam gibi...

Kitapta arı duru bir Türkçe kullanılmıştır. Akıcı bir üslubu vardır. Okurken insanı sıkırmıyor. Dahası gereksiz ayrıntılarla okuru meşgul etmiyor. Okurken çok şey öğrendiğimi hemen söylemeliyim. Örneğin Murtazaabad'ın ilçe merkezi neresi acaba

diye hep düşünürdüm. Kitaptan öğrendiğime göre Ankara'ya yakınlığı sebebiyle ilçe merkezi yokmuş.

Yine halk inancına göre sağlık için iyi geldiği, tedavi edici niteliği bulunduğu ve çeşitli hastalıklara şifa verdiği düşünülen Çakmak Dede, Ese Dede, Hüllem Dede, Şeyh Mahdi Hazretleri, Zilve Dede gibi ziyaret yerlerinden bahsedilmesi, bu yerlerin unutulmaması açısından önemli bir katkıydı.

Ovaya Murted isminin verilmesi konusuna sayfalarında yer veren yazarın 1402 Ankara savaşıyla ilişkilendirmesi ve Yıldırım Beyazıt'ı arkadan vuran Anadolu beyleri ve kara Tatarların vatana ve dine ihanetlerinin unutulmaması için bu ovaya "Murted" isminin verildiğini yazmıştır. Bu tez bana pek inandırıcı gelmedi doğrusu....

Kitabın sayfaları arasında ilerledikçe ahilerden bahsedildiğini ama seymenlerden bahsedilmediğini gördüm. Oysa her ahi bir seymeni. Ankaralı Ahiler seymenlerden ayrı

bir topluluk değildi. “Her Ankaralı Bir Seymendi.” Seymenlere kitapta yeterince yer verilmemesini yadırgadım doğrusu...

Ankara’da tekstilin çok ileri olduğunu yazıp yün dokumadan bahsetmeden yazarın Ankara’nın en önemli değeri ve Osmanlı’nın önemli ihraç kalemlerinden biri olan “Ankara Sofu”na hiç yer vermemesini anlamakta güçlük çektim. Bu durum beni şaşkına çevirdi. Yazara sof kumaşa neden yer vermediğini sorduğumda Kazan’ı ilgilendirmedeği için yer vermediğini söylemesi beni iyice şaşırttı doğrusu; oysa 1860’lı yıllarda Ankara sofu hakkında araştırma yapmak için Ankara’ya gelen Doktor Daytman’ın gezdiği ve inceleme yaptığı yerler arasında bugün Kahramankazan’ın mahalleleri olan Orhaniye ve Örencik de bulunmaktadır. Yine aynı şekilde Kazan Harbalısı resimlerini kullanıp bindallıdan bir kelime dahi bahsetmemesine de üzüldüm doğrusu...

Yazarın birçok kaynaktan alıntılar yaptığını görüyorum; ancak bu alın-

tların doğruluğu araştırılmadan, bilim adamı titizliği ile incelenmeden kitabın sayfaları arasında yer aldığını görüyorum. Bu alıntılar yazarı yanıltmış ve yanlış sonuçlar çıkarmasına neden olmuştur. Örnek vermek gerekirse “ Kazan halkının her gün miyane çorbası içtiği, miyane çorbası her dönemde en az içilen çorba olmuştur. Kazan halkı dün olduğu gibi bugün de en çok tarhana çorbası içer...”

Bir diğer örnek ise günde iki öğün yemek yendiği oysa Kazan’da en az üç öğün yemek yenir, hatta yazın ve kışın bu öğünlerin dörde dahası beşe çıktığını görüyoruz. Saymak gerekirse; kahvaltı (çocukluğumda tarhana çorbası içilirdi.) Kuşluk Yemeği, Öğle Yemeği, Akşam Yemeği, Yatsı Namazından sonra “Yatsılık” yenilirdi. Kış aylarında öğle ve yatsılık yemeklerinde “Hodalar Kebabı” (kısmetse bir gün yazarım) yemek pek revaçtaymış. Çocukluğumda babam sık sık yaptırırdı.

Yazarın Hayvan besiciliğinin koyun besiciliği ile sınırlı kaldığını yazıp,

Ankara Keçisinden bahsetmemesi de bir diğer dikkati çeken yanlış; oysa Ankara’da 1960’lı yıllarda beş milyonun üzerinde Ankara keçisi vardır.

Yapılan yanlışlıklar ve yanlışlar sadece bunlarla sınırlı değil elbette, ben sadece birkaç örnek verdim. Sevgili hocam kitabın bazı bölümlerini gözden geçirerek yeniden kaleme alması (konunun uzmanı kişilerden de yardım alabilir) Kahramankazan kültürü için büyük bir hizmet olacaktır. Kitap bu haliyle Türk yazın alanında (literatürde) yerini alacak olursa ileride araştırmacılara yanlış bilgiler aktaracak ve yanlış sonuçlar doğuracaktır. Hatalardan ve yanlışlardan arındırılmış güzel bir kitabın yeniden basılması dileğiyle...

Her şeye rağmen bu denli zor ve çok tartışma götürecektir bir konuda kitap yazma cesareti gösterdiği için sevgili hocamı kutluyor ve gönül dolusu teşekkürlerimi sunuyorum....

